

پژوهش در علوم ورزشی

شماره شانزدهم، ص ۱۵۶-۱۷۱

دریافت: ۸۶/۴/۱

پذیرش: ۸۶/۱۰/۱۱

مقایسه نیمرخ روانی دانشجویان رشته تربیت بدنی و دانشجویان غیر تربیت بدنی دانشگاه آزاد

زهره افشارمند^۱، ولی اله شاهدی^۲، اعظم محمدی^۳، افسانه مهدوی^۴
۱. مرسی دانشگاه آزاد اسلامی اسلامشهر، ۲. مرسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد برناب، ۳. کارشناس ارشد تربیت بدنی،
۴. کارشناس ارشد سنجش و اندازه گیری

چکیده

هدف تحقیق حاضر، مقایسه ویژگی‌های شخصیتی (نیمرخ روانی) دو گروه از دانشجویان رشته تربیت بدنی و دانشجویان غیر تربیت بدنی (فقط دختران) دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر بر اساس پرسشنامه MMPI بود. با توجه به ماهیت تحقیق، شیوه تحقیق از نوع پس‌رویدادی (عده ی مقایسه‌ای) است. بدین منظور ۱۰۰ دانشجوی تربیت بدنی و ۱۰۰ دانشجوی غیر تربیت بدنی به روش تصادفی ساده به عنوان نمونه تحقیق برگزیده شدند. ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان مذکور توسط ابزار اندازه گیری پرسشنامه مینه‌سوتا (فرم کوتاه ۷۱ سوالی) سنجیده شد. پرسشنامه مینه‌سوتا یا MMPI، ویژگی‌های شخصیتی چون خودبیمارانگاری، افسردگی، هیستری، فرافکنی، اضطراب، اسکیزوفرنی، هیپومانیا و جامعه ستیزی را اندازه گیری می‌کند. تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات بر اساس آزمون فرضیه‌های تحقیق شامل رابطه بین صفات شخصیتی دانشجویان رشته تربیت بدنی (ورزشکاران) و دانشجویان غیر تربیت بدنی (غیرورزشکاران)، بین سن و وضعیت تاهل دو گروه آزمودنی و ویژگی‌های شخصیتی آنان صورت پذیرفته است. روش آماری مورد استفاده پژوهش حاضر آزمونی تی وهمبستگی پیرسون و با استفاده از برنامه نرم افزار SPSS انجام شد و نتایج نشان داد بین سن دانشجویان رشته تربیت بدنی و ویژگی‌های شخصیتی آنان در مشخصه‌های SC-HY-HS-PA-PD-Ma، تفاوت معنی داری وجود دارد. همچنین در مورد دو گروه آزمودنی (هم دانشجویان ورزشکار و هم غیرورزشکار)، بین متغیرهای

سن و HS و HY رابطه معنی‌داری مشاهده شد. در مورد تاهل نیز بین متغیر تاهل و میانگین کل مقیاس PD در بین دانشجویان رشته تربیت‌بدنی (ورزشکار) همبستگی معنی‌داری وجود دارد. در مورد دانشجویان غیر تربیت‌بدنی نیز بین متغیر تاهل و مقیاس HS رابطه معنی‌داری دیده شد. بین ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان تربیت‌بدنی و غیر تربیت‌بدنی اختلاف وجود دارد و تفاوت فقط در مقیاس PD (سایکوپاتی، جامعه‌سنیزی) معنی‌دار است. به طوری که دانشجویان رشته‌های تربیت‌بدنی در مقایسه با دانشجویان غیر تربیت‌بدنی، سایکوپاتی و ناسازگاری اجتماعی کمتری دارند و رفتارهای پر خاشگروانه کمتری از خود بروز می‌دهند. در دیگر مقیاس‌ها تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

واژه‌های کلیدی: نمرخ روانی، MMPI، دانشجوی تربیت‌بدنی (ورزشکاران)، دانشجوی غیر تربیت‌بدنی (غیر ورزشکاران).

مقدمه

بی‌شک فعالیت‌های ورزشی و فیزیکی و شرکت در مسابقات ورزشی، تاثیرات روانی بر دانشجویان رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی تأثیر می‌گذارد و صفات شخصیتی افراد نیز ممکن است در اثر شرکت در فعالیت‌های ورزشی تغییر یابد. با این وصف با وجود پیشرفت‌های چشمگیر در زمینه روان‌شناسی ورزشی، هنوز پرسش‌های متعددی در این باره وجود دارد: آیا ورزش و شرکت در مسابقات ورزشی سبب تغییر ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان رشته تربیت‌بدنی می‌شود؟ یا اینکه صفات شخصیتی در انتخاب رشته تحصیلی مؤثر است؟ آیا دانشجویانی که در رشته تربیت‌بدنی تحصیل می‌کنند، با دیگر دانشجویان تفاوت‌های شخصیتی دارند؟ و به طور کلی آیا بین صفات شخصیتی دانشجویان رشته تربیت‌بدنی (ورزشکاران) و دانشجویان غیر تربیت‌بدنی (که غیر ورزشکار نیز هستند) اختلاف معنی‌داری وجود دارد؟ در تحقیق حاضر سعی شده که با تکیه بر شواهد علمی، اولاً صفات شخصیتی دانشجویان رشته تربیت‌بدنی و دانشجویان غیر تربیت‌بدنی بررسی شود و ثانیاً صفات شخصیتی این دو دسته مورد مقایسه قرار گیرد. با مقایسه نمرخ روانی دانشجویان رشته تربیت‌بدنی و دیگر رشته‌ها، می‌توان به تفاوت‌های احتمالی موجود بین شخصیت این دو گروه پی برد. در صورت وجود اختلاف معنی‌دار می‌توان یا تعیین صفت مورد نظر و تأکید بر آنان با استفاده از روان‌شناسی

ورزشی، به بهبود وضعیت رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی اقدام کرد.

تحقیقات بی‌شماری در زمینه مقایسه صفات شخصیتی ورزشکاران و غیرورزشکاران و همچنین دانشجویان ورزشکار و دانشجویان غیرورزشکار انجام شده است که نتایج مختلفی را اعلام کرده‌اند. در مورد رابطه شخصیت و ورزش، کلازک و هاریسون (۱۹۸۴) طی تحقیقات خود اظهار داشتند که شخصیت در انتخاب و شرکت در فعالیت‌های ورزشی نقش دارد و ورزش نیز در سازگاری‌های اجتماعی و شخصی دخیل است. تفاوت شخصیت ورزشکاران بدان معنا نیست که ورزش کردن سبب بهبود صفات شخصیت می‌شود، هرچند ممکن است این نظر درست باشد و شاید نتیجه بگیریم که ورزش، افراد سازگار با جامعه را جذب می‌کند و شاید افراد نامازگار را نمی‌پذیرد (۱۹، ۲۱).

آیزنک در این زمینه نظر دیگری دارد و معتقد است که ورزش، شخصیت را به تدریج و آهسته و بعد از سال‌ها تغییر می‌دهد. ورزش، به مرور سبب تغییر اعمال سیستم عصبی سمپاتیك، انتظارات و ارزش‌های شخصی می‌شود (۲۰). روان‌شناسان اغلب به جنبه‌های خاصی از شخصیت علاقه نشان داده‌اند. در همین مورد نیز کرجمر (۱۹۲۵) تحقیقاتی در زمینه جنبه مورفولوژیک شخصیت افراد انجام داده و تلاش کرده است تیپ‌های بدنی و شخصیت را به هم ارتباط دهد. وی با تقسیم‌بندی افراد در سه گروه استیک، اتلیتیک، پیک نیک و هفت سال کار، نتیجه گرفت که بدن و جسم با خلق و مزاج وابسته‌اند (۲۰). الیگویی و توتکو نیز در سال ۱۹۷۶ در یک کنفرانس ورزشی صفات شخصیتی مانند استقامت و استواری در فعالیت و درجه بالایی از برتری‌جویی را به عنوان صفات اختصاصی ورزشکاران ذکر کردند (۲۲).

سینگر در سال ۱۹۷۲ در کتاب مرئی ورزشکار و روان‌شناسی، در مورد اثرهای ورزش بر شخصیت چنین می‌نویسد: مطالعه روی زنان دانشگاه هاریس در سال ۱۹۶۳ ثابت کرد، زنانی که آمادگی جسمانی بیشتری دارند، دارای لیات هیجانی و اضطراب کمتری در مقایسه با زنانی که آمادگی جسمانی ضعیفی دارند، هستند (۲۳، ۳۱). حسن خلجی در تحقیقی در مورد بررسی صفات شخصیتی ورزشکاران در گروه‌های سنی جوان و بزرگسالان ورزشکار و مقایسه آن با گروه عادی غیرورزشکار با استفاده از تست چند وجهی مینه‌سوتا در سال ۱۳۶۷، به این نتیجه رسید که ورزشکاران در صفت اجتماعی بودن بارزتر از گروه عادی هستند. همچنین ورزشکاران نسبت به افراد غیرورزشکار به مراتب کمتر ناراحتی‌های جسمانی دارند (۲۰).

مورگان در سال ۱۹۷۲ در یک برنامه تحقیقی بی‌نظیر در دانشگاه ویسکانسین، نتیجه‌گیری مشابهی ارائه داد. طی این تحقیق دانشجویان پرسشنامه شخصیت مینه‌سوتا را تکمیل کردند. مورگان و همکارانش

پس از چهار سال شرکت دانشجویان در کلاس های ورزشی اعلام کردند که ورزشکاران قوی و برونگرا هستند. آنها سطح کمتری از تنش، افسردگی و خستگی در مقایسه با دانشجویان عادی داشتند (۱۵، ۱۶، ۱۷).

نتایج تحقیقات اخیر نشان می دهد بین صفات شخصیتی افرادی که به ورزش روی آورده اند، با کسانی که هیچ گونه فعالیت بدنی و ورزشی ندارند، تفاوت وجود دارد که این تفاوت در برخی موارد در تمام صفات مورد اندازه گیری و در بعضی موارد حتی در یک صفت شخصیتی مشاهده می شود. نتایج تحقیق حاضر نشان می دهد که در میانگین کلی صفت های هشت گانه مورد اندازه گیری در تست مینه سوتا، تفاوت معنی داری بین دو گروه آزمودنی (دانشجویان تربیت بدنی ورزشکار و دانشجویان غیر تربیت بدنی غیر ورزشکار) وجود ندارد و از لحاظ روانی میانگین کلی هر دو گروه نشان می دهد که حد نصاب نمره میانگین در حد بهنجار و استاندارد است. اما وقتی هشت صفت مورد اندازه گیری به صورت جداگانه و منفک مقایسه شدند، نتایج نشان داد که در هفت صفت شخصیتی خودبیمارانگاری، افسردگی، هیجری، فرافکنی، اضطراب، اسکیزوفرنی و هیپوساتی هر دو گروه دارای نمره های مشابه و بهنجاری هستند و اختلاف معنی داری با همدیگر ندارند و فقط در یک مورد و آن هم صفت شخصیتی پسکوپاتی (یا جامعه ستیزی) به طور معناداری گروه آزمودنی ورزشکار (دانشجویان تربیت بدنی) با گروه غیر ورزشکار (دانشجویان غیر تربیت بدنی) تفاوت داشتند و این تفاوت در ناهنجاری به سمت و سوی دانشجویان غیر تربیت بدنی بود میانگین نمره دانشجویان تربیت بدنی در شاخص جامعه ستیزی کمتر از گروه دوم بود، در حالی که دانشجویان غیر تربیت بدنی جامعه ستیزتر از گروه اول بودند.

روش شناسی

با توجه به ماهیت تحقیق، شیوه تحقیق از نوع پس رویدادی (علی مقایسه ای) است، یعنی آنچه محقق به عنوان ویژگی های شخصیتی در پی بررسی و مقایسه آن در بین دانشجویان رشته تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی است، از قبل تعیین شده است و محقق قصد ندارد دخالت یا تاثیر خاصی بر روی ابعاد ویژگی های شخصیتی دانشجویان بگذارد و سپس به بررسی و مقایسه آنها بپردازد.

ابزار اندازه گیری این تحقیق تست کوتاه شده مینه سوتا است. تست مینه سوتا، یکی از تست های چندوجهی شخصیت است که در سال ۱۹۴۴ توسط هاتاوی و مک کینلی در دانشگاه مینه سوتا ساخته شد. فرم اصلی آن ۵۶۵ سوالی است. کین کانون در سال ۱۹۶۸ فرم کوتاه شده ۷۱ سوالی را فراهم

ساخت. می‌توان اذعان داشت که علاوه بر آسانی در اجرای فرم اخیر، کاربرد آن در مناطق جغرافیایی گوناگون و با فرهنگ‌های مختلف نیز مناسب است. پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا، پرسشنامه‌ای استاندارد است که روایی و اعتبار آن توسط مرکز روان‌پزشکی ایران تأیید شده است. این پرسشنامه برای فراخوانی دامنه گسترده‌ای از ویژگی‌های خود - توصیفی و نمره‌گذاری آنهاست که یک شاخص کمی از سازگاری هیجانی فرد و نگرش وی نسبت به شرکت در آزمون را به دست می‌دهد (۶).

جامعه آماری

جامعه آماری تحقیق حاضر را کلیه دانشجویان دختر رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامشهر (۷۰۰ نفر) تشکیل می‌دهند که دست کم در یک رشته ورزشی فعالیت غیردانشگاهی داشتند و نیز دانشجویان غیر تربیت بدنی دختر که در نیمسال دوم ۸۵-۸۴ واحد تربیت بدنی یک را اخذ کرده بودند (۱۵۰ نفر). به طور اخص دانشجویانی آزمون شدند که فعالیت ورزشی حرفه‌ای نداشتند و واحد تربیت بدنی ۱ و ۲ را در نیمسال دوم ۸۵-۸۴ اخذ کرده بودند.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. نمونه آماری در رشته تربیت بدنی بالغ بر ۱۱۳ نفر بودند و دانشجویان غیر تربیت بدنی که در نیمسال دوم ۸۵-۸۴ واحد تربیت بدنی یک را اخذ کرده بودند، بالغ بر ۱۱۸ نفر بودند که پس از نمره‌گذاری، پرسشنامه‌هایی که فاقد اعتبار بودند و نمره مقیاس‌های LFK آنها بیشتر از حد استاندارد بود، کسر و در نهایت از هر دو گروه ۱۰۰ نفر انتخاب شدند.

روش‌های آماری پژوهش

برای بررسی و توصیف داده‌ها و تنظیم نمره‌های خام و طبقه‌بندی آنها، از روش‌های آمار توصیفی و محاسبه میانگین، انحراف معیار، رسم جداول و نمودارها و ... استفاده شد. با توجه به اینکه در تحقیق حاضر به مقایسه ویژگی‌های شخصیتی (یازده متغیر وابسته به تحقیق) دانشجویان رشته تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی پرداخته شده است، بنابراین برای مقایسه میانگین آزمودنی‌ها از آزمون تی استودنت در گروه‌های مستقل استفاده شد، زیرا پس از بررسی اولیه داده‌ها نرمال بودن توزیع که مفروضه اصلی استفاده از آزمون تی استودنت است، محرز شد. برای سنجش

رابطه بین متغیرهای سن و تاهل با ویژگی‌های شخصیتی نیز از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد (۷).

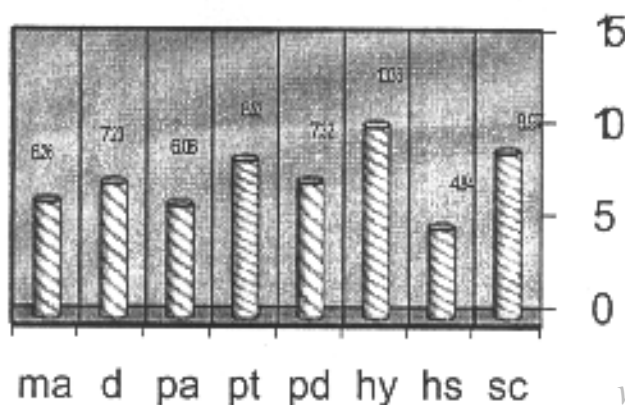
یافته‌های پژوهش

جدول ۱. توصیف آماری شاخص‌های هشت‌گانه رشته تربیت بدنی

Ma	D	PA	PT	PD	HY	HS	SC	
۶.۲۶	۷.۲۳	۶.۰۶	۸.۵۲	۷.۳۲	۱۰.۳۶	۴.۸۴	۸.۹۷	میانگین
۰.۱۹	۰.۳۱	۰.۲۲	۰.۳۱	۰.۲۰	۰.۲۸	۰.۲۰	۰.۲۷	خطای معیار میانگین
۱.۹۳	۳.۱۲	۲.۲	۲.۸۸	۲.۰۲	۲.۷۷	۲.۰۵	۲.۲۹	انحراف استاندارد

همان‌طور که در جدول ملاحظه می‌شود، بیشترین فراوانی متعلق به مقیاس HY است. دانشجویان رشته تربیت‌بدنی در مقیاس Hy بیشترین نمره را کسب کرده‌اند. کمترین فراوانی نیز متعلق به مقیاس HS است. بعد از مقیاس HY بیشترین نمره‌های کسب‌شده به ترتیب مربوط به مقیاس‌های PT، SC و PD است.

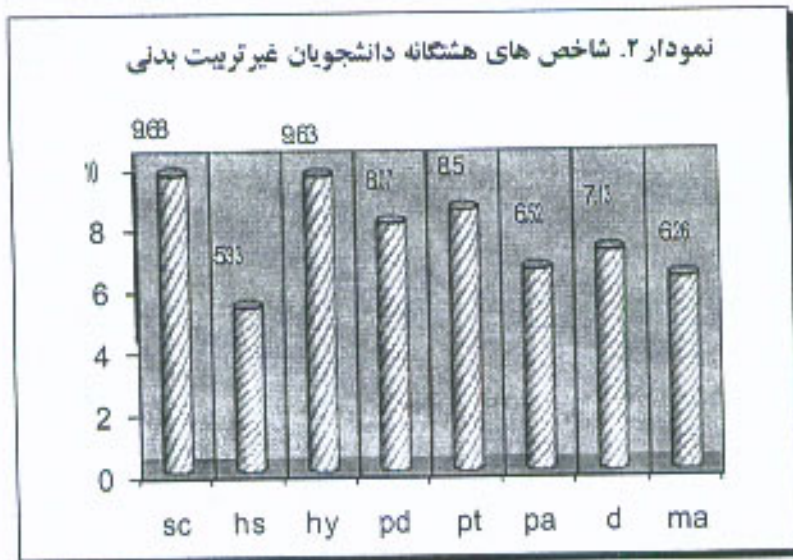
نمودار ۱. شاخص‌های هشت‌گانه دانشجویان تربیت بدنی

جدول ۲. توصیف‌های آماری شاخص‌های هشت رشته غیر تربیت بدنی

Ma	D	PA	PT	PD	HY	HS	SC	
۶.۲۶	۷.۱۳	۶.۵۲	۸.۵	۸.۰۷	۹.۶۳	۵.۳۳	۹.۶۸	میانگین
۰.۱۹۳	۰.۳۷	۰.۲۷۲	۰.۳۲	۰.۲۳۱	۰.۳۱۹	۰.۲۳۸	۰.۳۰۲	خطای معیار میانگین
۱.۹۳	۳.۶۶	۳.۷۲	۳.۲۱	۲.۳۱	۳.۴۹	۲.۳۹	۳.۰۲۱	انحراف مستANDARD

داده‌های جدول نشان می‌دهد که دانشجویان رشته‌های غیر تربیت بدنی در مقیاس SC بیشترین نمره و در مقیاس HS کمترین نمره را به دست آورده‌اند. بعد از SC، HY و PD به ترتیب با کسب نمره‌های ۹.۶۳ و ۸.۰۷ بیشترین نمره‌ها را به خود اختصاص دادند.

جدول ۳. مقایسه میانگین شاخص‌های هشت گانه دانشجویان تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی

df	P	F لوین	t	
۱۹۸	۰.۳۸۴	۰.۷۶	-۱.۶۷	SC
۱۹۸	۰.۱۰۱	۲.۷۱	-۱.۵۵	HS
۱۹۸	۰.۰۰۲	۹.۶۴	۱.۶۴	Hy
۱۹۸	۰.۳۹۵	۰.۷۳	-۲.۴۵	PD
۱۹۸	۰.۳۰۰	۱.۰۸	۰.۷۰	PT
۱۹۸	۰.۳۱۲	۱.۰۳	-۱.۳۲	PA
۱۹۸	۰.۷۳۳	۰.۱۲	۰.۲۱	d
۱۹۸	۰.۳۴۲	۰.۹۱	۱.۹۵	MA

در جدول ۳، در کلیه موارد مفروضه یکسانی واریانس آزمون و تأیید شده است؛ از این رو در همه موارد t محاسبه شده با فرض یکسانی واریانس تحلیل می‌شود. داده‌های جدول مذکور نشان می‌دهد که فقط در شاخص PD، t محاسبه شده معنی دار است. در دیگر شاخص‌ها اختلاف معناداری بین دو گروه (دانشجویان رشته تربیت بدنی و دانشجویان دیگر رشته‌ها) به چشم نمی‌خورد.

جدول ۴. توصیف آماری نمره‌های کل در شاخص‌های هشت گانه دانشجویان تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی

میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
۶۵.۱۵	۱۴.۴۱	۱.۴۴
۶۳.۳۴	۱۴.۵۱	۱.۴۵

داده‌های جدول ۴ نشان می‌دهد که دانشجویان رشته تربیت بدنی در نمره‌های کل شاخص‌های هشت گانه میانگین ۶۵.۱۵ و دانشجویان رشته‌های غیر تربیت بدنی میانگین ۶۳.۳۴ را کسب کردند.

جدول ۵. مقایسه میانگین نمره‌های کل در شاخص‌های هشت گانه دانشجویان تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی

df	P	F لوب	t	
۱۹۸	۰.۳۷۷	۰.۳۳۳	۰.۸۸۵	نمره‌های کل

جدول بالا نشان می‌دهد که میانگین نمره‌های دو گروه در کل شاخص‌های هشت گانه معنادار نیست.

جدول ۶. همبستگی بین متغیر سن و شاخص‌های هشت گانه دانشجویان رشته‌های غیر تربیت بدنی

P	سن	
۰.۲۸۷	-۰.۱۰۸	SC
۰.۱۸۹	-۰.۱۳۲	HS
۰.۴۶۲	-۰.۰۷۴	Hy
۰.۰۹۳	-۰.۱۶۹	PD
۰.۴۷۱	-۰.۰۷۳	PT
۰.۰۱۸	*-۰.۲۳۷	PA
۰.۹۸۲	-۰.۰۰۲	D
۰.۰۵۲	-۰.۱۹۵	MA

بر اساس داده‌های جدول مذکور، میان سن و متغیر PA در سطح ۰.۰۵ (دو دامنه) تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۷. همبستگی بین متغیر سن و شاخص‌های هشتگانه دانشجویان رشته تربیت بدنی

P	سن	
۰.۰۰۴	**۰.۲۸۶	SC
۰.۰۲۰	*-۰.۲۳۲	HS
۰.۰۰۲	**۰.۳۰۶	Hy
۰.۰۰۶	**۰.۲۷۳	PD
۰.۰۹۲	-۰.۱۶۹	PT

۰.۰۰۴	**۰.۲۸۳	PA
۰.۹۵۲	-۰.۰۰۶	D
۰.۰۱۷	*-۰.۲۳۶	MA

با توجه به داده‌های جدول، بین متغیر سن و SC، Hy، PA و PD در سطح ۰.۰۱ و بین متغیرهای HS و MA و سن در سطح ۰.۰۵، همبستگی معنی‌داری مشاهده می‌شود. بین سن و متغیرهای Hy، HS و PD همبستگی وجود دارد.

جدول ۸. همبستگی بین متغیر سن و شاخص‌های هشت گانه کلیه دانشجویان اعم از تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی

P	سن	
۰.۵۳۹	۰.۰۴۵	SC
۰.۰۲۳	*-۰.۱۶۰	HS
۰.۰۲۷	*-۰.۱۵۶	Hy
۰.۹۳۷	-۰.۰۰۶	PD
۰.۸۲۵	۰.۰۱۶	PT
۰.۳۸۴	-۰.۰۶۲	PA
۰.۹۶۳	-۰.۰۰۳	D
۰.۶۱۰	-۰.۰۲۶	MA

بر اساس داده‌های جدول بالا، بین متغیرهای سن و HS و Hy در سطح ۰.۰۵ رابطه معنی‌داری وجود دارد. همبستگی بین متغیرهای مذکور منفی است.

جدول ۹. همبستگی بین متغیر ناهل و شاخص‌های هشت گانه دانشجویان تربیت بدنی

P	ناهل	
۰.۵۸۴	-۰.۵۵	SC
۰.۰۶۷	-۰.۱۸۴	HS
۰.۰۸۱	-۰.۱۷۶	Hy
۰.۰۱۴	*-۰.۲۳۶	PD
۰.۱۲۷	-۰.۱۵۴	PT

PA	-۰.۶۸	-۰.۴۹۹
D	-۰.۰۱۷	۰.۸۶۹
MA	-۰.۰۷۱	۰.۴۸۱
Total	*-۰.۲۱۲	-۰.۳۵

جدول ۹ نشان می‌دهد از بین شاخص‌های هشت‌گانه بین شاخص‌های PD و نمره کل آزمون دانشجویان یا متغیر تاهل همبستگی معنی‌داری وجود دارد. همبستگی‌های به‌دست آمده در سطح ۰.۰۱ معنی‌دارند.

جدول ۱۰. همبستگی بین متغیر تاهل و شاخص‌های هشت‌گانه دانشجویان غیر تربیت بدنی

	تاهل	P
SC	-۰.۰۷۶	۰.۴۳۷
HS	** -۰.۳۵۱	۰.۰۰۰
Hy	۰.۱۸۸	۰.۰۶۱
PD	-۰.۰۷	۰.۹۴۹
PT	-۰.۱۰۴	۰.۳۰۵
PA	-۰.۱۳۱	۰.۱۹۴
D	۰.۰۱۱	۰.۹۱۵
MA	۰.۰۲۳	۰.۸۱۹
Total	۰.۰۷۶	۰.۴۵۰

بر اساس داده‌های جدول ۱۰، همبستگی معنی‌داری بین متغیر تاهل و شاخص‌های هشت‌گانه دانشجویان غیر تربیت بدنی به‌جز در مورد HS دیده نمی‌شود. همبستگی بین تاهل و شاخص HS، ۰.۳۵۱ است که مثبت بوده و در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار است.

نتیجه‌گیری

بر اساس داده‌های جدول ۷ که نمره‌های دانشجویان به‌طور جداگانه در هر یک از شاخص‌های هشت‌گانه بررسی شده، فقط در شاخص PD، محاسبه شده معنی‌دار است. در دیگر شاخص‌ها اختلاف معناداری بین دو گروه (دانشجویان رشته تربیت بدنی و دانشجویان دیگر رشته‌ها) به چشم

نمی‌خورد. میانگین نمره دانشجویان تریست بدنی در این شاخص ۷/۳۲ و میانگین نمره دانشجویان غیر تریست بدنی ۸/۰۷ است. این شاخص به ناسازگاری‌های اجتماعی، نداشتن تجربیات خوب در زندگی و شکایت و عدم رضایت از وضع و محیط خانوادگی مربوط است. نوزده سؤال ناسازگاری اجتماعی افراد را اندازه‌گیری می‌کند. تفاوت صفت شخصیتی در مقیاس جامعه‌سنجی در بین دو گروه آزمودنی را می‌توان این گونه توجیه کرد که به احتمال فعالیت‌های بدنی و ورزش به کاهش رفتارهای جامعه‌سنجی و پرخاشگری منجر می‌شود. به عبارتی سلامت جسمانی موجب رشد سلامت روان می‌شود. بانگ و اسمایل نیز در سال ۱۹۷۶ با مقایسه تفاوت‌های شخصیتی مردان قبل و بعد از یک برنامه چهارماهه آمادگی جسمانی، نتیجه گرفتند که افراد بعد از برنامه آمادگی جسمانی ثبات احساسات و اعتماد به نفس بیشتری از گروه کنترل داشتند. و در کل، بعد از چهار ماه برنامه آمادگی جسمانی، افراد از دقت و ظرفیت بیشتری برخوردار شدند.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، همبستگی میان سن و متغیر PA در سطح ۵٪ (دو دانه) معنی‌دار است. همبستگی محاسبه شده ۰/۲۳۷- است، بدین معنی که با افزایش سن نمره متغیر PA کاهش می‌یابد. بنا به داده‌های حاصل بین متغیر سن و SC، Hy، PA و PD در سطح ۱٪ و بین متغیرهای HS و MA و سن در سطح ۵٪ همبستگی معنی‌داری وجود دارد. همچنین ملاحظه می‌شود که بین متغیرهای سن و HS و Hy در سطح ۵٪ رابطه معنی‌داری وجود دارد. همبستگی بین متغیرهای مذکور منفی است، به طوری که با افزایش سن نمره متغیرهای بالا کاهش می‌یابد.

از بین شاخص‌های هشت‌گانه بین شاخص‌های PD و نمره کل آزمون دانشجویان با متغیر تاهل همبستگی معنی‌داری مشاهده می‌شود. همبستگی به دست آمده در سطح ۱٪ معنی‌دار و منفی است، بدین معنی که در افراد متاهل نمره متغیر PD و همچنین نمره کل آزمون کاهش می‌یابد. الیگوری و تونکو نیز در سال ۱۹۷۶ در یک کنفرانس ورزشی صفات شخصیتی مانند استقامت و استواری در فعالیت و درجه زیادی از برتری‌جویی را به عنوان صفات اختصاصی ورزشکاران ذکر کردند.

سینگر در سال ۱۹۷۲ در کتاب مربی ورزشکار و روان‌شناسی در مورد اثرهای ورزش بر شخصیت، چنین می‌نویسد: بررسی روی زنان دانشگاه هاریس در سال ۱۹۶۳ ثابت کرد زنانی که آمادگی جسمانی بیشتری دارند، دارای ثبات هیجانی و اضطراب کمتری در مقایسه با زنانی که آمادگی جسمانی ضعیفی دارند، هستند.

براساس داده‌های به‌دست آمده، همبستگی معنی‌داری بین متغیر تاهل و شاخص‌های هشت‌گانه دانشجویان غیرتربیت بدنی به‌جز در مورد HS دیده نمی‌شود. همبستگی بین تاهل و شاخص HS ۰/۳۵۱ است که مثبت بوده و در سطح ۱٪ معنی‌دار است، بدین معنی که هرچه تعداد افراد متاهل بیشتر می‌شود، نمره HS افزایش می‌یابد.

با توجه به نتیجه به‌دست آمده می‌توان در مورد تاثیر ازدواج یا تاهل بر کاهش برخی اختلال‌ها تاکید کرد. بی‌شک، یکی از مهم‌ترین عوامل فشارهای روانی و استرس‌های رو به افزایش در دنیای امروز که گریبانگیر بسیاری از جوانان است، عدم ازدواج به‌موقع است. دختران جوان در فراز و نشیب زندگی به محیطی امن و پایگاهی عاطفی نیازمندند و بهترین فردی را که می‌توانند برای تامین این نیاز برگزینند، همسر است. دختران جوان با ازدواج، در کنار همسر از آرامش، امنیت و سلامت روان برخوردار می‌شوند. امروزه، پژوهش‌های جامعه‌شناسان و روان‌شناسان نیز حاکی از وجود ارتباط مثبت سلامت روان و ازدواج است. در همین زمینه، تحقیقات اداره بهداشت عمومی آمریکا در سال ۱۹۸۰ نشان می‌دهد که بین سلامت روانی و ازدواج ارتباط معنی‌داری وجود دارد. افراد متاهل در مقایسه با افراد مجرد، وضعیت بهتری از نظر سلامت روانی دارند. نشانه‌های نوروتیکی در این افراد، کمتر است (۸-۱۲).

منابع

- ۱-Brown and Shaw : Effects of a stressory on specific motor taskon individual displaying selected personality, the research
- ۲-Clark and Harisson , " Research Processes in physical Education" second edition, ۱۹۸۹(30)
- ۳-Cooper ,L : Athletics activity and personality areview of the life nature,Research quarterly . No.۱,۱۹۸۹(11)
- ۴-Docanis,georce et al : Self steern and locus of control in adult female fitness program participants,the journal of sport
- ۵-Eyesenck , H.J, and EYesenck, M,W Personality and in dividual , differences. A. natural approach . Plenum. ۱۹۸۵. (12)
- ۶-Iris: medicines sport, journal of consulting and clinical psychology. V.۱.B۲,N.۳,۱۹۶۸ (28)
- ۷-J- Psycho som-Res. ۱۹۸۹ (33), Journal of personality Assessment : ۱۹۹۱ Oct Vol ۵۷ (34)
- ۸-Kane,J.E." psychological correlates of physique and physical abilites." In E.Jok 10 and E.Simon (Eds) . International research in sport. (6)
- ۹-Mateiner, "Estraversion and Nuroticism volleyball players", International Journal of sport Psychology, Vol. ۱۱,No. ۱,۱۹۸۲.(28)
- ۱۰-Morgan etal: personality characteristics of successful and unsuccessful oarsmen. The research quarterly,Vol.۹,No.۲,۱۹۷۸ (37)
- ۱۱-Morgan,W.P."Personality characteristics of wrestlers participating in the world championships". Journal of sports Medicine and psychology,Vol.۲۲,No.۲, ۱۹۹۱. (38)
- ۱۲-Oxendine,Josegh B: psychology of motor orlearning , second edition,۱۹۸۷(19)
- ۱۳-physical Fitness,۸,۲۱۲-۲۱۶,۱۹۶۸(2)

- ۱۴-quarterly, Vol. ۴۶, No. ۱, ۱۹۷۵, PP ۷۱-۷۷, (8)
- ۱۵-Singer , Norobert: the psycho motor domain movment behaviors, U.S.A. philaclepia, ۱۹۷۲. (13)
- ۱۶-Snyder and spreitzer : social aspects of sport, third edition, U.S.A. ۱۹۸۹. (29)
- ۱۷-Williams , Jean M: personality traits of champion level female fencers, the research quarterly, Vol. ۴۱, ۱, ۳, ۱۹۷۰, pp ۴۱۶-۴۴۳. (15)
- ۱۸-Young and Ismail , " Personality differences of adult men before and after a physical fitness program", Research Quarterly, Vol, ۴۷, No. ۳, ۱۹۷۶ (22)

- ۱۹- اشرفی، منصور. بهداشت ورزش ، مجله ورزش و ارزش ، اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش ، ۱۳۸۱ .
- ۲۰- اصانلو، پرستو . عامل انگیزه انتخاب رشته های ورزشی دسته جمعی و انفرادی خاتم های ورزشکار و غیر ورزشکار ، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران، ۱۳۷۰ (۲۰).
- ۲۱- آقاسی، محمد تقی. بررسی و مقایسه عزت نفس دانش آموزان ورزشکار و غیرورزشکار ، پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت مدرس ، تهران ، ۱۳۷۲ (۴۱).
- ۲۲- آن ماری برد . روان شناسی و رفتار ورزشی ، ترجمه حسن مرتضوی، ۱۳۷۰.
- ۲۳- آیزنک ، هانس واقعبت و حیات در روان شناسی ، ترجمه محمد تقی برهانی ، نیلسن فولیان . تهران ، نشر روز ، ۱۳۶۹.
- ۲۴- تشکری ، عباس. روان شناسی رشد ، چاپ اول ، انتشارات سمت ، ۱۳۷۰.
- ۲۵- خلجی، حسن. بررسی صفات شخصیتی ورزشکاران استقامتی و مقایسه آن با گروه عادی ، پایان نامه کارشناسی ارشد . دانشگاه تربیت مدرس . ۱۳۶۷ (۳۶).
- ۲۶- داداشی ، محمد صادق ؛ بیت اللهی ، محسن اثرات ورزش دو بر سلامت جسم و روان، چاپ اول، دانشگاه صنعتی اصفهان ، آذر ۱۳۶۵ (۲۳).
- ۲۷- داوودی، احمد. اثرات روانی ورزش ، روزنامه اطلاعات ، ۷۲، ۶/۱۵.
- ۲۸- رحمانی، فرهاد. بررسی درجات اضطراب در تیپ های بدنی مختلف ، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران ، ۱۳۷۱ (۴۲).

- ۲۹- رحیمی نژاد، عباس. بررسی شخصیت عملکرد تحصیلی، دانشگاه علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۶۹ (۱۴).
- ۳۰- ریچاردسن و ریچال، ل. اتکینسون و اونست ر. هیلگارد. زمینه روان شناسی، ترجمه محمد تقی پراهنی، چاپ سوم، انتشارات رشد، تهران، ۱۳۷۰.
- ۳۱- سیاسی، علی اکبر. نظریه های شخصیت یا مکاتب روان شناسی، چاپ اول، دانشگاه تهران، ۲۵۳۶ (۲۶).
- ۳۲- شادروان، بیژن توان روانی در مسابقه: مجله ورزش دانشگاه انقلاب، ماهنامه علمی ورزشی، شماره ۶۹، مهرماه ۱۳۷۰ (۴۰).
- ۳۳- شعاری نژاد، علی اکبر، روان شناسی رشد، چاپ اول، انتشارات رشد، تهران، ۱۳۴۹.
- ۳۴- علیجانی، عیدی. روان شناسی ورزش، اهواز، ۱۳۶۸ (۱۷).
- ۳۵- فخاری، زاله. ورزش و درمان افسردگی، مجله ورزش دانشگاه انقلاب، شماره ۷۳، بهمن ۱۳۷۰ (۳۱).
- ۳۶- فلاحي، رضا. روان شناسی شخصیت، روزنامه همشهری، ۱۶ مرداد، ۱۳۷۲.
- ۳۷- فراست، روبین. روان شناسی ورزش، ترجمه عیدی علیجانی و مهوش نوربخش، چاپ اول، سازمان تربیت بدنی، ۱۳۶۶.
- ۳۸- کمیته پژوهش اداره ورزش بانوان استان تهران. درونگرایی و بیرونگرایی ورزشکاران در اولین المپیاد فرهنگی - ورزشی "، اردیبهشت ماه ۱۳۷۵ (۲۵).
- ۳۹- گنجی، حمزه. آزمون های روان شناسی، جلد اول، چاپ نهم، انتشارات امیر کبیر تهران، ۱۳۶۶.
- ۴۰- نادری، عزت اله، سیف ترافی، مریم، روش های تحقیق در علوم انسانی، دفتر تحقیقات و انتشارات بدر، چاپ دوم، ۱۳۶۲ (۴۴).
- ۴۱- نوایی نژاد، شکوه. نقش فعالیت های بدنی در رشد روانی فرد، فصلنامه ورزش، انتشارات سازمان تربیت بدنی، شماره هشت، ۱۳۶۸ (۵).